

УДК 657.421.3:657.92

Т.В. Груздова

Інститут економіки та прогнозування НАН України

ПОНЯТТЯ ТА ОЦІНКА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ (ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ)

Розглянуто нормативно-правову базу з питань обліку нематеріальних активів, розкрито поняття нематеріальних активів, підходи і методи оцінки ефективного їх використання. Запропоновано доповнити визначення терміна "нематеріальні активи", розподіляти нематеріальні активи за правами власності, розглянуто застосування загальноприйнятих підходів та методів щодо оцінки вартості нематеріальних активів.

Ключові слова: нематеріальні активи, права власності, об'єкти інтелектуальної власності, права інтелектуальної власності, оцінка вартості, ефективність використання.

Постановка проблеми. На нинішньому етапі становлення національної економіки України першочергового значення набуває науково-технологічний розвиток, визначальна роль в якому належить інноваційній діяльності, створенню нематеріальних активів (об'єктів інтелектуальної власності) та їх реалізації у виробництві продукції, виконанні робіт, наданні послуг. Створення або придбання нематеріальних активів для підприємств різних галузей несе економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, і їх вартість може бути достовірно визначена.

Нематеріальні активи унікальні за своїми характеристиками, своїм складом, за рівнем впливу на результати господарської діяльності та фінансовий стан підприємств. Проте недосконалість нормативно-законодавчої бази та класифікації об'єктів нематеріальних активів, недостатня розробка методики оцінки зумовлюють потребу в удосконаленні їх обліку, оцінки ефективності використання.

Аналіз наукових досліджень. Протягом останніх років вітчизняні науковці зробили значний внесок у розвиток теорії і практики обліку, оцінки використання нематеріальних активів (П. Атамас, О. Голенко, Л. Жилкін, Л. Ловінська, Р.Т. Джога, С.В. Свірко, Л.М. Сінельник, О. Короп, Л.І. Федулова та ін. Також дана тема знайшла широке відображення в зарубіжній літературі (А. Козирев, В. Макаров, Каміл Ідріс та ін.). Хоча й існує значна кількість наукових досліджень та отримані вагомі досягнення в напрямі оцінки ефективності використання нематеріальних активів, але й до цього часу ведуться дискусії щодо теоретичних положень і практичних проблем обліку, оцінки нематеріальних активів (об'єктів інтелектуальної власності).

Метою статті є розкриття поняття нематеріальних активів, дослідження та аналіз відповідної нормативно-законодавчої бази, особливостей застосування підходів і методів оцінки вартості нематеріальних активів (об'єктів інтелектуальної власності).

Основний виклад матеріалу. У зв'язку з реформуванням бухгалтерського обліку та змінами в системі оподаткування України [3] означення багатьох термінів не збігаються з їх аналогами в інших нормативних документах [6; 7; 8], що відображено в табл. 1.

Таблиця 1

**Відмінності означення терміна "нематеріальний актив"
у чинному законодавстві України**

Податковий кодекс (нова редакція) [3]	Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" № 283/97 [5]	Інструкція з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ № 64 [6]	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 8 "Нематеріальні активи" [8]
Визначення терміна "нематеріальні активи"			
право власності на результати інтелектуальної діяльності, у тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності (інтелектуальної власності), право користування майном та майновими правами платника податку в установленому законодавством порядку, у тому числі набуті в установленому законодавством порядку права користування природними ресурсами, майном та майновими правами	об'єкти інтелектуальної, в тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані у порядку, встановленому відповідним законодавством, об'єктом права власності платника податку	активи, що не мають фізичної та/або матеріальної форми незалежно від вартості і використовуються установою в процесі використання основних функцій більше одного року	немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований, строк корисного використання якого більше одного року

Аналізуючи дані табл. 1, можна зробити висновок, що навіть сьогодні в новій редакції Податкового кодексу України ніхто не звернув увагу на відмінність визначення терміна "нематеріальні активи" в податковому законодавстві порівняно з бухгалтерським. Так, у Податковому кодексі нематеріальні активи визнаються як права власності на результати інтелектуальної діяльності та інших прав, створених або придбаних платником податку, тобто для визнання нематеріального активу необхідно, щоб ці активи приносили платнику податку економічні вигоди (дохід), а також наявність документів,

які підтверджують наявність права на цю власність у платника податку. У бухгалтерському обліку нематеріальні активи визнаються як немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані та строк корисного використання яких більше одного року, і жодного слова про об'єкти, які входять до складу нематеріальних активів. Існуючими розбіжностями у визначенні самого терміна спричиняються розбіжності в тлумаченні фахівцями поняття нематеріальних активів.

Наприклад, на думку М.Г. Грецака, В.М. Колота, А.П. Наливайко, С.Ф. Покропівного та ін. нематеріальні активи – це категорія, яка виникає внаслідок володіння правами на об'єкти інтелектуальної власності або на обмежені ресурси та їх використання в господарській діяльності з отриманням доходу. П.Й. Атамас вважає, що нематеріальні активи – це затрати установи на заходи, що не створюють матеріальних об'єктів, але тривалий час повинні приносити певну користь від їх використання [12]. Р.Т. Джога, С.В. Свірко, Л.М. Сінельник розглядають нематеріальні активи як активи, що не мають фізичної і/або матеріальної форми й використовуються в процесі господарської та адміністративної діяльності установи більш як один рік [13]. Л.Г. Ловінська, Л.В. Жилкіна, О.М. Голенко стверджують, що нематеріальний актив – немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований (відокремлений від підприємства) та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, з адміністративною метою чи з метою надання в оренду іншим особам [15].

Із вищевикладеного можна зробити висновок, що більшість науковців розглядають нематеріальні активи більш наближено до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи" (П(С)БО 8 [8], яке було створено на основі "Нематеріальні активи" МСБО (IAS) 38 [7]. Але в цих нормативних документах при визначенні поняття не було взято до уваги, що більша частина нематеріальних активів створюється завдяки результату творчої діяльності людини (інтелектуального капіталу), її здобутки повинні бути захищені правами власності автора (правами інтелектуальної власності). До прав власності відносять: патенти, ліцензії, авторські свідоцтва та ін. Таким чином, захищені права власності і є нематеріальними активами. Саме тому потрібно доповнити даний термін таким чином: "нематеріальний актив – це немонетарний актив, який не має матеріальної форми, об'єктами якого є права інтелектуальної власності, інші об'єкти права власності та користування, строк корисного використання яких більше одного року".

Згідно з Інструкцією з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ № 64 [6], яка визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про необоротні активи бюджетних установ, нематеріальні активи поділяють на такі групи (рис. 1).

Рис. 1. Класифікація нематеріальних активів бюджетних установ

Джерело: складено автором за даними [6].

Згідно ж із Податковим кодексом України [3] нематеріальні активи розподілено на 6 груп (рис. 2).

Отже, розглянувши класифікацію нематеріальних активів за різними законодавчо-нормативними актами, зазначимо їх неузгодженість у частині розподілу нематеріальних активів за групами. Так, в Інструкції № 64 нематеріальні активи розподілено на 2 групи, виділено тільки авторські та суміжні з ними права, всі інші права власності віднесені до інших нематеріальних активів. У Податковому кодексі нематеріальні активи розподілено на 6 груп, де більш чітко визначено, які об'єкти належать до яких прав власності. Але якщо більш уважно придивитися до об'єктів нематеріальних активів, ми побачимо, що в нематеріальних активах переважають об'єкти інтелектуальної власності, тому, можливо, треба їх розподілити за правами власності та іншими нематеріальними активами (рис. 3).

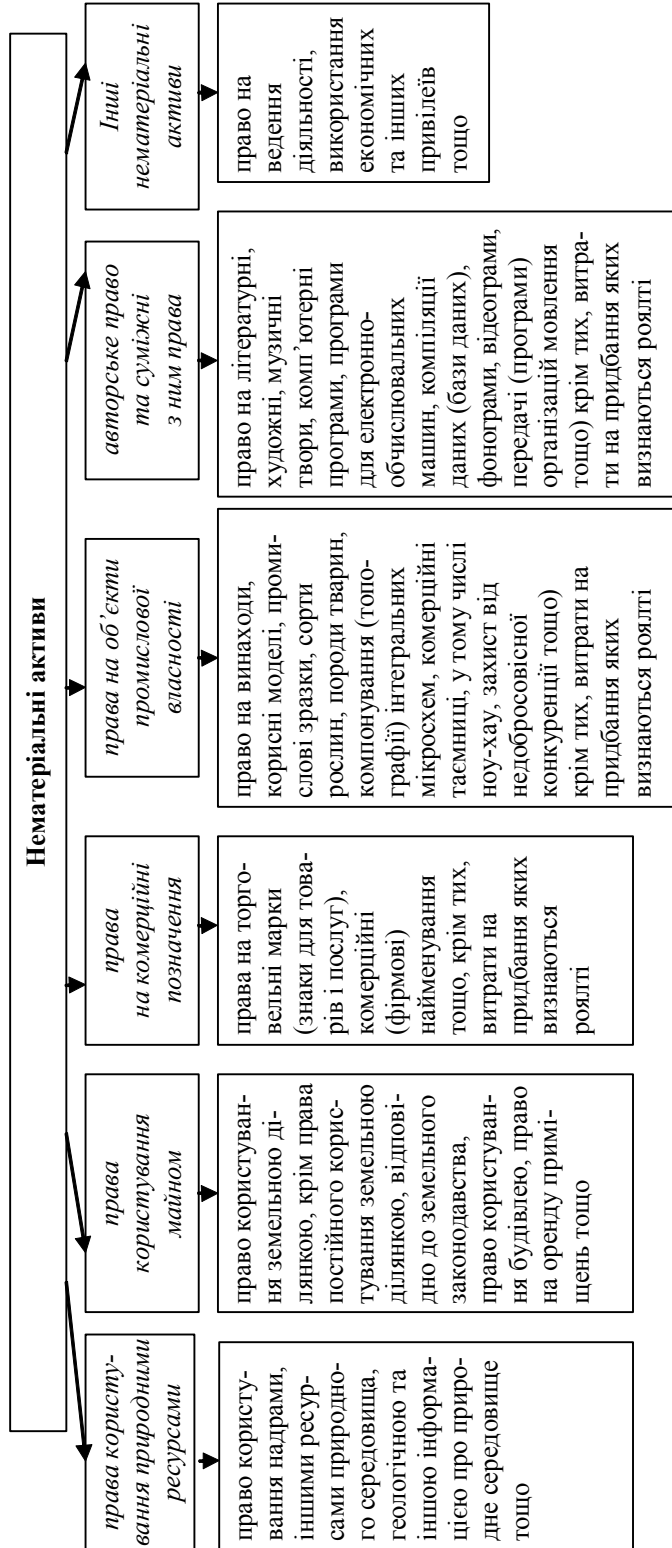

Рис. 2. Класифікація нематеріальних активів згідно з Податковим кодексом

Джерело: складено автором за Податковим кодексом України [3].

Рис. 3. Розподіл нематеріальних активів за правами власності

Джерело: розроблено автором.

У свою чергу, більш детально можна класифікувати права інтелектуальної власності відповідно до Господарського [1] та Цивільного кодексів України [2] (рис. 4).

Усі права власності засвідчуються охоронними документами (патентами – права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин; авторськими свідоцтвами – права на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, компіляції даних (бази даних) та ін.; свідоцтвами – торговельні марки, компонування (топографії) інтегральних мікросхем; ліцензіями – право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних

умов, договорами про трансферт технологій; договорами щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності тощо) та відображаються в балансі підприємства за первісною вартістю (історичною собівартістю) в статті нематеріальні активи.

Права інтелектуальної власності
право на літературний, художній та інший твір (авторське право) (романи, поеми, статті та інші письмові твори; лекції, промови, проповіді та інші усні твори; драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні, інші сценічні твори; музичні твори (з текстом або без тексту); аудіовізуальні твори; твори живопису, архітектури, скульптури та графіки; фотографічні твори; твори ужиткового мистецтва; ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів; збірники творів, якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних), якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності; інші твори)
право на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права) (виконання; фонограми; відеограми; програми (передачі) організації мовлення)
право на наукове відкриття
право на винахід, корисну модель, промисловий зразок (пристрій, речовина тощо)
право на компоновання інтегральної мікросхеми
право на раціоналізаторську пропозицію (матеріальний об'єкт або процес)
право на географічне зазначення
право на торговельну марку (слова, літери, цифри, зображувальні елементи, комбінації кольорів)
право на комерційну таємницю
право на сорт рослин породи тварин
право на комерційне найменування

Рис. 4. Класифікація прав інтелектуальної власності

Джерело: складено автором за даними Господарського та Цивільного кодексів України [1; 2].

Первісна вартість нематеріальних активів – це собівартість за фактичними витратами на придбання (спорудження) та виготовлення нематеріальних активів. У вітчизняному обліку бюджетних установ до історичної собівартості не включаються видатки на транспортування, налагодження та пуск відповідно необоротних активів. Первісна вартість нематеріальних активів придбаних за кошти може складатися: з ціни придбання; мита; непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню, інших витрат, пов'язаних з доведенням до стану, придатного для використання за призначенням. Первісна вартість нематеріальних активів, придбаних в обмін на інші активи, визначається по-різному. Так, якщо обмін здійснюється подібними нематеріальними активами, то вони повинні належати до однієї і тієї ж групи, зазначатися в бухгалтерському обліку на одному субрахунку й призначення та справедлива вартість їх повинні бути однакові. Якщо обмін здійснюється активами, що мають різну справедливу вартість, то такий обмін вважається як обмін неподібними активами. Первісна вартість створеного нематеріального активу включає: витрати на матеріали; витрати на заробітну плату працівникам; витрати на реєстрацію юридичного права та ін. За відновлювальною вартістю відображаються об'єкти нематеріальних активів, які переоцінювались. У разі переоцінки та модернізації нематеріальних активів допускається зміна їх первісної вартості. Переоцінка за справедливою вартістю здійснюється тільки для тих об'єктів нематеріальних активів, щодо яких існує активний ринок. За експертною оцінкою може здійснюватися переоцінка за умови відсутності активного ринку. Витрати на підготовку і перепідготовку кадрів та на дослідження не визнаються нематеріальним активом, а підлягають відображенню в складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені, тобто при створенні нематеріального активу всі витрати на його створення будуть відобразатися в минулому звітному періоді, а дохід у разі ефективного його використання буде відображено в майбутньому звітному періоді.

Оцінка нематеріальних активів, у тому числі об'єктів права інтелектуальної власності, здійснюється згідно із Законом України від 12.07.2001 р. № 2658-III "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" [5], Національним стандартом № 1 "Загальні засади оцінки майна і майнових прав"[9], затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 р. № 1440, Національним стандартом № 4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності", затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1185 [10] та Методикою оцінки майнових прав інтелектуальної власності, затвердженою наказом Фонду державного майна України від 25.06.2008р. № 740 [11]. Ці нормативно-законодавчі акти наближені до міжнародних стандартів оцінки майна (МСО), що розроблені Міжнародним комітетом зі стандартів оцінки майна (TIAVSC) і чинні з 1994 р.

Згідно з Національним стандартом оцінки майна № 4 оцінюються майнові права на такі об'єкти права інтелектуальної власності: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компонування (топографії) інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні таємниці; інші об'єкти, що згідно із законодавством належать до об'єктів права інтелектуальної власності [10].

Оцінка вартості нематеріальних активів проводиться в певній послідовності і включає такі етапи (рис. 5).

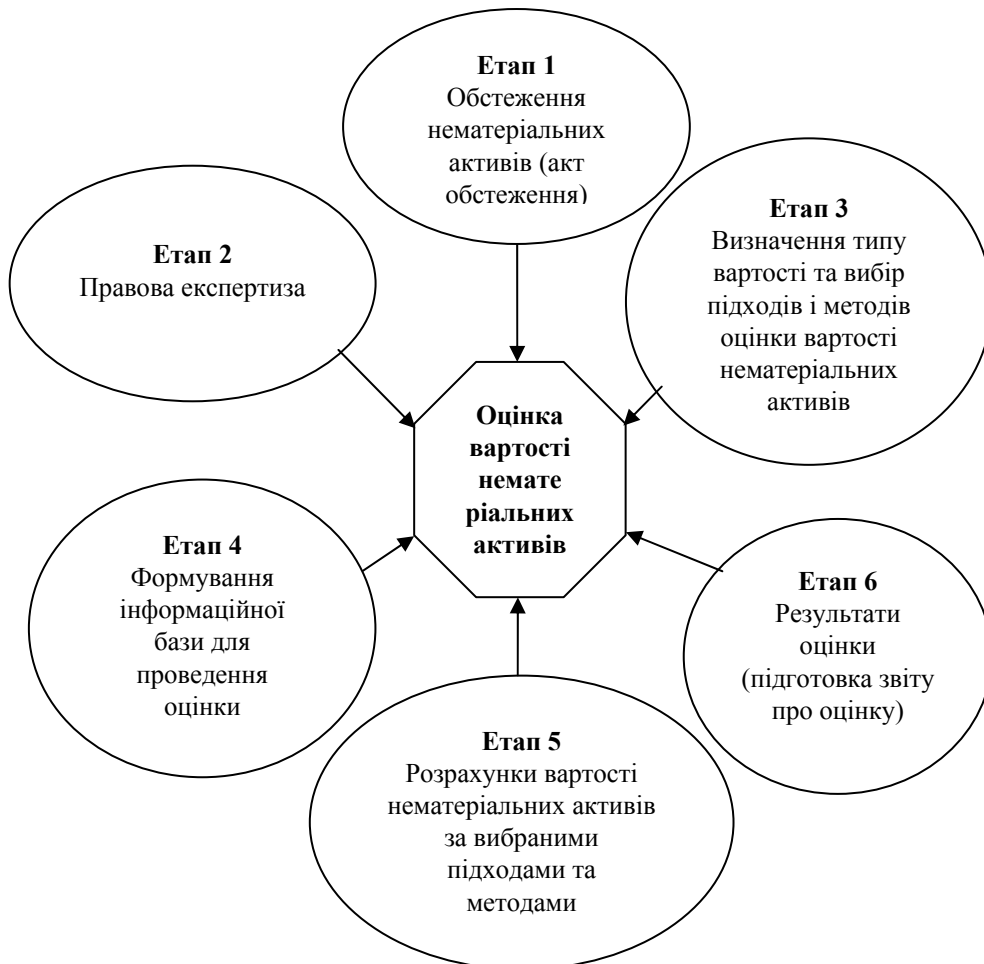

Рис. 5. Послідовність проведення оцінки вартості нематеріальних активів

Джерело: складено автором за даними [14].

Під час обстеження нематеріальних активів (об'єктів права інтелектуальної власності) з метою їх ідентифікації необхідно з'ясувати наявність матеріальних носіїв, що є об'єктами обліку. Залежно від мети оцінки, правової ситуації, інших факторів необхідно з'ясувати тип вартості, що визначається. У вітчизняній практиці оцінки нематеріальних активів використовуються в основному два типи вартості: інвентарна та ринкова. Інвентарна використовується для інвентаризації, бухгалтерського обліку та постановки майна на баланс підприємства, а ринкова – для визначення розмірів платежів у разі комерційного використання майна [14]. Інвентаризація здійснюється для виявлення не відображених у бухгалтерському обліку майнових прав інтелектуальної власності. Для визначення ринкової вартості враховується найбільш ефективно використання об'єкта оцінки. У результаті найбільш ефективного використання об'єкта оцінки вартість його є максимальною. Обов'язково повинен бути врахований вплив ринкових умов на використання об'єкта оцінки під час прогнозування грошового потоку та відповідної норми доходу. Методи оцінки вартості визначаються типом вартості, а також тим, для чого таку оцінку призначено і як планується використати її результати.

Слід зазначити, що бухгалтерський облік не може надати точної інформації про нематеріальні складові інтелектуального капіталу. У бухгалтерській звітності інтелектуальний капітал не виділений окремо, тому його статистична оцінка на макrorівні є умовною. У зв'язку із цим існує значна різниця між бухгалтерською оцінкою вартості підприємства та її ринковою вартістю. Ця різниця постійно збільшується за рахунок того, що в бухгалтерському обліку відповідно до діючих стандартів відображається лише незначна частина інтелектуального капіталу (як складової – об'єктів інтелектуальної власності) у вигляді нематеріальних активів.

Згідно з чинним законодавством України існують загальноприйняті методичні підходи до оцінки інтелектуальної власності, а саме: витратний, порівняльний і дохідний. Використання цих підходів стосовно нематеріальних активів має свою специфіку, оскільки нематеріальний актив є досить нестандартним об'єктом для оцінки. На практиці витратний підхід широко використовується для визначення суми витрат на відтворення об'єкта оцінки. Для цього використовують методи: прямого відтворення і заміщення. Перший метод полягає у визначенні вартості відтворення з подальшим вирахуванням суми зносу (знецінення), другий – у визначенні вартості заміщення з подальшим вирахуванням суми зносу (знецінення). Саме слово "порівняння" вже говорить про те, що щось із чимось треба порівняти, так і порівняльний підхід базується на достовірній інформації про ціни на ринку подібних об'єктів інтелектуальної власності, тобто на інформації про ціни продажу об'єктів подібного призначення та корисності; визначенні сукупності елементів порівняння для об'єкта оцінки; проведенні порівняльного аналізу цін продажу подібних об'єктів з метою врахування наявності

істотних відмінностей об'єкта оцінки. Подібність об'єктів визначається з урахуванням їх виду, сфери застосування, функціональних, економічних та інших характеристик. З метою ідентифікації об'єкта права інтелектуальної власності з'ясовують майнові права на нього і факт видачі дозволу на його використання.

Окремо об'єкти нематеріальних активів продаються дуже рідко, найчастіше їх продають у складі бізнесу, тому такий підхід не завжди застосовується до оцінки нематеріальних активів. Крім того, існує ряд об'єктів, наприклад патенти або права на твори мистецтва, до яких дуже складно підібрати аналоги. Тому основним та таким, що найбільш достовірно відображає цінність об'єкта оцінки є дохідний підхід. Цей підхід заснований на доходах, які очікує отримати власник об'єкта оцінки – нематеріального активу. Оцінюючи нематеріальний актив в рамках дохідного підходу, аналітик шукає спосіб виділити дохід, що може бути віднесений до оцінюваного нематеріального активу, щоб визначити вартість його за допомогою звичайних методів дохідного підходу (капіталізації або дисконтування). За методом капіталізації прибутків можна визначити розмір чистого прибутку; ставку капіталізації чистого прибутку та зробити розрахунок вартості активу діленням чистого прибутку на ставку капіталізації. За методом дисконтування майбутніх грошових прибутків можна здійснити оцінку майбутніх грошових потоків, визначити ставку дисконтування; зробити розрахунки сумарної поточної вартості майбутніх прибутків, додавання до отриманого результату вартості об'єкта інтелектуальної власності, приведеної до поточного періоду.

Отже, оскільки нематеріальні активи за своїми характеристиками унікальні, то застосування того чи іншого підходу до оцінки залежить від того, який саме нематеріальний актив оцінюється. Існує можливість та доцільність оцінювати нематеріальні активи індивідуально, в інших випадках неможливо або недоречно оцінювати нематеріальні активи інакше ніж разом із іншими (матеріальними або) нематеріальними активами. До того ж оцінювач у звіті про оцінку має чітко пояснювати, як оцінювалися нематеріальні активи – індивідуально або разом з іншими активами. Якщо має місце останній випадок, оцінювач має пояснити, чому необхідно оцінювати нематеріальний актив, що є об'єктом оцінки, разом із іншим активом чи активами, та чітко описати активи, з якими об'єднаний об'єкт оцінки. Престижність чи значимість нематеріальних об'єктів можна оцінити лише експертним шляхом.

Висновок

Таким чином, дослідивши нормативно-правове регулювання нематеріальних активів, можна зазначити, що в ряді чинних нормативних документів залишаються певні відмінності у визначенні терміна "нематеріальний актив", різне його тлумачення, передусім стосовно розподілу на групи не-

матеріальних активів. Визначено, що переважну частку нематеріальних активів становлять об'єкти права інтелектуальної власності, але оскільки бухгалтерський облік не може надати точної інформації про нематеріальні складові інтелектуального капіталу, то виникає значна різниця між бухгалтерською оцінкою вартості підприємства та ринковою вартістю. Ця різниця постійно збільшується за рахунок того, що в бухгалтерському обліку відповідно до діючих стандартів відображається лише незначна частина інтелектуального капіталу (як складової – об'єктів інтелектуальної власності) у вигляді нематеріальних активів. Як показує розгляд загальноприйнятих методичних підходів щодо оцінки інтелектуальної власності відповідно до чинного законодавства України, дані підходи та методи не можуть повністю відобразити вартість нематеріальних активів, а саме об'єктів інтелектуальної власності. Через це на сьогодні існують різні авторські методики оцінки. Отже вирішення проблеми достовірної оцінки та класифікації цих об'єктів залишається актуальним завданням.

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=2&nreg=2755-17>
4. Про оприбуткування прибутку підприємств : Закон України від 22.05.97 р. ВР 283/97, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=283%2F97-%E2%F0>
5. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12.07.2001 р. № 2658-III [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://www.land-ukraine.com/index.php?p=article&id=146>
6. Інструкція з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ : затверджена наказом Державного казначейства України від 17 липня 2000 р. № 64 // Все про бухгалтерський облік. – К., 2010. – № 7(1644) ; спецвип. № 254. – С. 55–65.
7. МСБО (IAS) 38 "Нематеріальні активи" [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://www.buhgalter911.com/Res/MSBO/MSBO38.pdf>
8. П(С)БО 8 "Нематеріальні активи" : затверджено наказом Міністерством фінансів України від 18.10.1999 р. № 242, із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu8/>
9. Загальні засади оцінки майна і майнових прав : Національний стандарт № 1 : затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня

2003 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1440-2003-%EF>

10. "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності" : Національний стандарт № 4 : затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1185 [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1440-2003-%EF>

11. Методика оцінки майнових прав інтелектуальної власності : затверджена наказом Фонду державного майна України від 25.06.2008 р. № 740 [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0726-08>

12. Атамас П.Й. Основи обліку в бюджетних організаціях : навч. посіб. / П.Й.Атамас. – К. : Центр навч. л-ри, 2003. – 284 с.

13. Джога Р.Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : підруч. / Джога Р.Т., Свірко С.В., Сінельник Л.М. ; за заг. ред. проф. Р.Т.Джоги. – К. : КНЕУ, 2003. – 483 с.

14. Економіка підприємства: підручник / за ред. С.Ф.Покропивного. – К. : КНЕУ, – 1999. – 535 с.

15. Бухгалтерський облік : навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни / Л.Г.Ловінська, Л.В.Жилкіна, О.М.Голенко та ін. – К. : КНЕУ, 2002. – 370 с.

16. Міжнародне правило оцінки 4. Оцінка нематеріальних активів (переглянуто у 2007 р.) [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://www.uto.com.ua/MPO%204.pdf>

17. Короп О. Облік витрат на дослідження та розробки [Електронний ресурс] / О.Короп // Школа бухгалтера. – 2005. – № 2. – Доступний з : <http://www.dtk.com.ua/show/3cid01257.html>

18. Козырев А.Н. Оценка стоимости нематериальных активов и интеллектуальной собственности : моногр. / Козырев А.Н., Макаров В.Л. – М. : Интер-реклама 2003. – 352 с.

Отримано 26.01.11

Т.В. Груздова

ПОНЯТИЕ И ОЦЕНКА НЕМАТЕРИАЛЬНЫХ АКТИВОВ (ОБЪЕКТОВ
ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ)

Рассмотрено нормативно-правовую базу по вопросам учета нематериальных активов, раскрыто понятие нематериальных активов, подходы и методы оценки эффективного их использования. Предлагается дополнить термин "нематериальные активы", распределять нематериальные активы за правами собственности, рассмотрено применение общепринятых подходов и методов по оценке стоимости нематериальных активов.

Ключевые слова: нематериальные активы, права собственности, объекты интеллектуальной собственности, права интеллектуальной собственности, оценка стоимости, эффективность использования.

Gruzdova T.V.

DEFINITION AND EVALUATION OF INTANGIBLE ASSETS
(OF OBJECTS OF INTELLECTUAL PROPERTY)

The author reviewed legislative basis of accounting of intangible assets, the concept of intangible assets, approaches and methods for evaluating their effective use are disclosed. It is proposed to supplement the term "intangible assets", to distribute intangible assets according to ownership rights, the application of generally accepted approaches and methods for the valuation of intangible assets are examined.

Key words: intangible assets, property rights, objects of intellectual property, intellectual property rights, cost evaluation, use efficiency.